

Befolkningsfremskrivning 2013 - 2032

Indhold

Sammenfatning.....	2
Befolkningsvækst - Boligprogramscenariet.....	2
Befolkningsvækst - Budgetscenariet.....	2
Befolkningsfald - Ingen nye boliger fra 2015.....	2
Indledning.....	3
Befolkningsfremskrivning og boliger.....	3
Hvorfor befolkningsfremskrivninger?.....	3
Hvilken metode bygger befolkningsfremskrivninger på?.....	4
Fremskrivningens præcision.....	4
Befolkningsfremskrivningens scenarier.....	7
Scenarie 1: Befolkningsstigning (Boligprogram).....	8
Sammenfatning.....	10
Scenarie 2: Svag befolkningsstigning (Budgetscenariet).....	10
Sammenfatning.....	12
Scenarie 3: Befolkningsfald (Ingen nye boliger fra 2015).....	12
Sammenfatning.....	13
3 spørgsmål til metoden.....	13
Hvor stor er usikkerheden omkring tallene?.....	13
Hvordan arbejdes der med andre forudsætninger end antallet af nye boliger?.....	13
Hvordan kan man forudsige indflytningen i nye boliger?.....	13

Tabeller

Tabel 1: Befolkningsfremskrivninger fra foråret 2011 i forhold til den faktiske udvikling.....	5
Tabel 2: Befolkningsfremskrivninger fra foråret 2012 i forhold til den faktiske udvikling.....	6
Tabel 3: Scenarie 1 - udvikling i aldersgrupper.....	9
Tabel 4: Scenarie 1 - udviklingen i forskellige områder.....	9
Tabel 5: Scenarie 2 - udviklingen i forskellige aldersgrupper.....	10
Tabel 6: Scenarie 2 - udviklingen i forskellige områder.....	11
Tabel 7: Scenarie 3 - udviklingen i forskellige aldersgrupper.....	12
Tabel 8: Scenarie 3 - udviklingen i forskellige områder.....	13

Figurer

Figur 1: Præcision i befolkningsfremskrivningerne fra 2011.....	5
Figur 2: Præcision i befolkningsfremskrivningerne fra 2012.....	6
Figur 3: Befolkningsudviklingen i Gribskov Kommune 2001-2032.....	7
Figur 4: Nye boliger historisk og i Boligprogrammet 2013.....	8
Figur 5: Budgetscenarie - udvikling i antal "forsørgere" pr. "forsørgede".....	11

Sammenfatning

Befolkningsfremskrivningen for Gribskov Kommune år 2013-2032 viser i budgets-cenariet, at vi kan forvente en stabilisering af befolkningstallet på ca. 40.600 borgere de kommende ca. 10 år og en svag stigning i befolkningstallet frem til 2032. Dette hviler på en forudsætning om 25 til 30 boliger nye boliger pr. år.

Befolkningsfremskrivningen for Gribskov Kommune 2013 skitserer forskellige scenarier for befolkningsudviklingen. Disse scenarier viser forskellige udviklinger alt efter antallet af nye boliger. Antallet af nye boliger er en af de forudsætninger, der har størst betydning for befolkningsudviklingen. Der er andre vigtige forudsætninger. Fertilitetsgrad (antal fødsler), mortalitet (levealder), splitfaktor (andelen af eksterne tilflyttere til ledige boliger) osv., er ligeledes vigtige for befolkningens udvikling. Andre forudsætninger end antallet af nye boliger er vurderet ud fra udviklingen de senere år i Gribskov Kommune, og historikken bruges til at indlægge forventninger til udviklingen de kommende år. Disse forudsætninger er ens i de tre scenarier, og dermed bliver antallet af nye boliger den eneste forskel i de forudsætninger, der ligger til grund for scenarierne. Der skitseres 3 mulige udviklinger i perioden, som fremskrivningen behandler:

Befolkningsvækst - Boligprogramscenariet

Såfremt der opføres et stort årligt antal nye boliger, der ligger omtrent på det niveau Gribskov Kommune oplevede før finanskrisen, kan man forvente at den samlede befolkning vil stige fra ca. 40.650 den 31. december 2012 til ca. 45.000 i 2032. Hvis man ser nærmere på udviklingen i enkelte aldersgrupper, vil man kunne se, at dette scenarie i lighed med de to andre scenarier indeholder en forventning om, at den ældre del af befolkningen vil stige markant. Til gengæld vil faldet i antallet af børn og unge minimeres, og på langt sigt ville man i dette scenarie kunne forvente en lille stigning i antallet af små børn i forhold til i dag.

Befolkningsvækst – Budgetscenariet

Budgetscenariet illustrerer effekten af en afdæmpet boligudbygning i Gribskov Kommune, hvor der indlægges væsentligt færre nye boliger som forudsætning for befolkningsfremskrivningen end tilfældet er i boligprogramscenariet. Dette scenarie er ét blandt mange mulige, der kan placere sig mellem de to andre scenarier. Scenariet viser, at det samlede befolkningstal forventeligt stabiliserer sig, såfremt man opfører ca. 30 nye boliger om året, og de andre forudsætninger fortsætter de mønstre, man har kunnet iagttage de senere år. Således vil det samlede befolkningstal i budgetscenariet stige svagt fra ca. 40.650 den 31. december 2012 til ca. 41.000 i 2032.

Befolkningsfald - Ingen nye boliger fra 2015

Dette scenarie viser udviklingen i befolkningen, såfremt der ikke opføres og indflyttes nye boliger fra 2015 og frem. De første 2 år indlægges fælles forventninger til boligudbygningen for alle 3 scenarier. Det er usandsynligt, at der ikke opføres nye boliger, men scenariet kan bruges til illustrere betydningen af boligudbygningen. I dette scenarie vil den samlede befolkning i Gribskov Kommune falde fra 40.600 til ca. 40.000 i 2032. Det skal nævnes, at et befolkningsfald på langt sigt kan indtræffe på trods af, at der opføres og indflyttes nybyggede boliger. Dette kan ske, hvis de andre forudsætninger tager en uventet negativ udvikling. Denne usikkerhed er uundgåelig såvel i dette scenarie som i de andre to.

Indledning

Befolkningsfremskrivning og boliger

Befolkningsfremskrivningerne i dette dokument tager sit udgangspunkt i kommunens boliger, dels den eksisterende boligmasse og dels de nye boliger, som forventes indflyttet i fremskrivnings-perioden.

For så vidt angår den eksisterende boligmasse analyseres udviklingen i det antal borgere, som kan forventes at være bosiddende i denne de enkelte år i fremskrivnings-perioden, som et resultat af antallet af dødsfald, antallet af nyfødte, til- og fraflytning og ind- og udvandring (af landet).

For så vidt angår de nyopførte boliger analyseres der på tilflytningen til disse, i form af størrelsen af de husstande som tilflytter boligerne, og hvor de tilflytter fra. Er der fx tale om borgere, der kommer fra andre kommuner eller borgere der tilflytter fra andre boliger i Gribskov Kommune.

Udviklingen i befolkningen over årene i fremskrivnings-perioden kan således udtrykkes som:

Udtyndingen/fortætningen af borgere i det eksisterende byggeri
+
tilflytningen til nyt byggeri

Tidligere års befolkningsfremskrivninger for Gribskov Kommune har vist, at der kræves opført et betydeligt antal nye boliger, hvis kommunens befolkning skal vokse markant - dette år er ingen undtagelse. Man kan ikke udelukke, at andre forudsætninger end antallet af nye boliger vil kunne udvikle sig mere positivt, end man kan forudse ved at analysere de historiske erfaringer. Dette gælder fx i forhold til flyttebalancen. Omvendt kan man heller ikke udelukke, at de andre forudsætninger udvikler sig mere negativt end forventet i dette års fremskrivning.

Generelt gælder det, at jo længere man kigger frem, des større relativ usikkerhed vil der være, og jo mere lokalt man laver fremskrivninger, des mere relativ usikkerhed vil der være om tallene. Netop derfor arbejdes der i Gribskov Kommune med flere scenarier, som samlet beskriver denne usikkerhed.

Hvorfor befolkningsfremskrivninger?

Befolkningsfremskrivninger er et vigtigt instrument i kommunens økonomiske og fysiske planlægning.

Befolkningsfremskrivningerne er vigtige i forbindelse med en løbende vurdering af behovet for at tilpasse størrelsen og den geografiske placering af kommunens institutionskapacitet. Dette gælder på en række vigtige serviceområder, hvor fx. skoler, daginstitutioner og ældreboliger, løbende skal tilpasses ændringer i befolkningens størrelse og sammensætning. Samtidig bruges fremskrivningen til at vurdere, hvor fremtidige boliger i kommunen kan placeres, hvornår de ideelt set bør opføres, samt hvilke typiske målgrupper der bør planlægges for. På denne måde bliver befolkningsfremskrivningen et vigtigt værktøj i Gribskov Kommunes strategi om styret vækst.

Befolkningsfremskrivningerne spiller også en vigtig rolle i forbindelse med kommunens løbende budgetarbejde. Den leverer således datagrundlag i forhold til arbejdet med de økonomiske konsekvenser af ændringer i antallet af brugere og borgere. Dermed tages der højde for udviklingen i efterspørgslen efter de servicenydelser, som kommunen stiller til rådighed for sine borgere samt udviklingen i kommunens forventede indtægtsgrundlag.

Hvilken metode bygger befolkningsfremskrivninger på?

Befolkningsfremskrivninger "ser frem i tiden ved at se tilbage", dvs. at der tages udgangspunkt i en analyse af historisk erfarede sammenhænge. Ud fra disse sammenhænge beregnes, hvad der sker med befolkningen, hvis der bliver flere/færre boliger i bestemte geografiske områder.

De historiske sammenhænge, der benyttes i fremskrivningerne er f.eks. statistikker der belyser husstandsstørrelsen i nybyggede parcelhuse i kommunen, eller statistikker om f.eks. til- og fraflytningsmønstre i forhold til den eksisterende boligmasse.

Jo færre ændringer der over tid er, i de historisk erfarede sammenhænge som fremskrivningerne tager udgangspunkt i, des bedre "rammer" fremskrivningerne de befolkningsmæssige udviklingstendenser, som på et senere tidspunkt kan konstateres. Hvert år tages forudsætningerne op til nærmere analyse, og der tages så vidt muligt højde for ændringer i disse.

Det samme forhold gælder for boligbyggeriet. Jo bedre den faktiske udbygning svarer overens med det planlagte byggeri, som fremskrivningerne tager udgangspunkt i, des bedre vil befolkningsfremskrivningen alt andet lige ramme den faktiske udvikling. Derfor udarbejdes et nyt boligprogram hvert år, med de nyeste forventninger til kommunens mange små og store byudviklingsprojekter.

Adfærdsændringer med hensyn til bosætning vil betyde at befolkningsfremskrivningerne ikke nødvendigvis altid rammer den faktiske udvikling, så godt som det ville være ønskeligt af hensyn til den økonomiske og fysiske planlægning. Af samme grund er der i rapporten arbejdet med flere scenarier for udviklingen de kommende 20 år, og netop derfor arbejdes der løbende med opfølgning i lokalområderne og i forbindelse med forskellige emner udarbejdes løbende analyser, der kan forbedre grundlaget for politiske beslutninger. Adfærdsændringer kunne fx skyldes ændringer i jobmuligheder, uddannelse, natur versus by, den alder hvor man flytter i egen bolig, skilsmisse, og økonomiske konjunkturer, boligpriser osv.

Fremskrivningens præcision

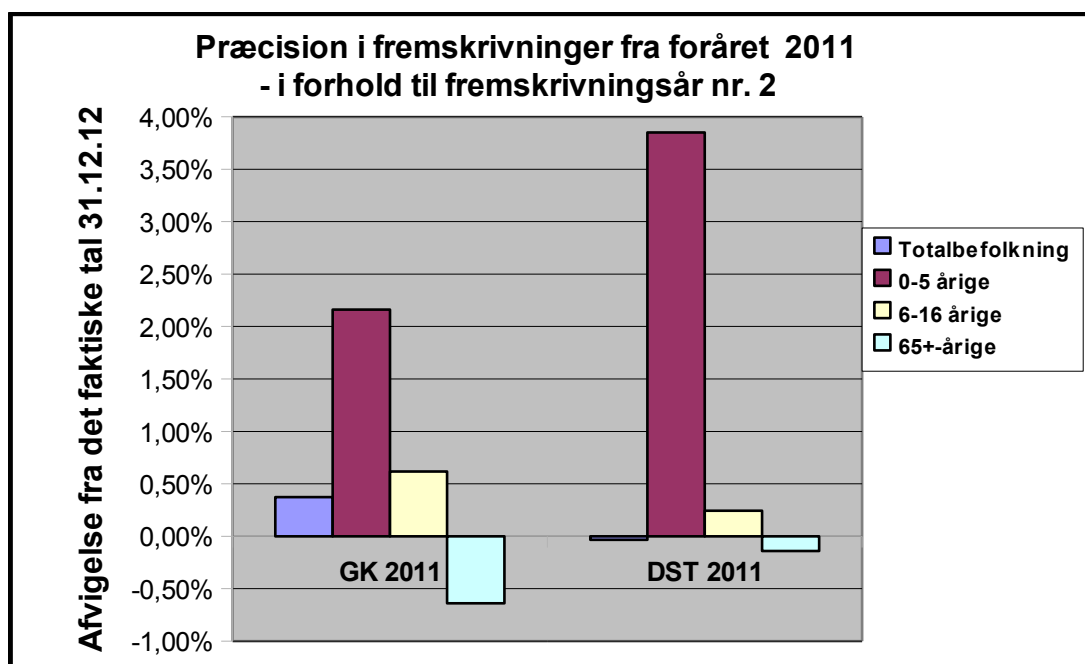
Befolkningsfremskrivninger giver et billede af den forventede udvikling på kort og langt sigt. Nedenfor analyseres de sidste 2 års befolkningsfremskrivningers præcision på kort sigt.

Scenarie-metoden medfører at man potentielt kan vælge at vise præcisionen for flere forskellige scenarier i et givent år. Nedenfor behandles præcisionen i de to midterscenarier "Lokalplanlagte-boliger" (2011) samt "Budgetscenariet" fra sidste års fremskrivning. Disse har været brugt i de fleste sammenhænge, og derfor bruges disse til en evaluering af præcisionen i kommunens fremskrivningsmodel. Gribskov Kommune's egne fremskrivninger sammenlignes med Danmarks Statistik i det pågældende år.

Sammenligningerne laves i forhold til det faktiske befolkningstal 31. december 2012, så derfor sammenlignes fremskrivningerne på det andet fremskrivningsår for 2011-Befolkningsfremskrivningen (Figur 1) og på det første fremskrivningsår for 2012-Befolkningsfremskrivningen (Figur 2). Præcisionen er analyseret for det samlede befolkningstal samt udvalgte aldersgrupper.

Alle analyser er lavet på kommunalt niveau, hvor den relative afvigelse fra den faktiske udvikling som regel vil være mindre, end man kan opleve lokalt.

Figur 1: Præcision i befolkningsfremskrivningerne fra 2011

kilde: Befolkningsfremskrivning, Demografix samt DST.dk for året 2011

Figuren viser at Gribskov Kommunes fremskrivning i året 2011, i forhold til det samlede befolkningstal i det andet fremskrivningsår, ikke rammer helt så præcist, som Danmarks Statistik gjorde netop dette år. I foråret 2011 var den estimerede boligudbygning de første 2 år for optimistisk, hvilket formentlig er hovedårsagen til at det samlede befolkningstal ved årskiftet 2012/13 viste sig at være 150 borgere færre end forudsagt i 2011-fremskrivningen. I tabel 1 fremgår det, at også det første år i fremskrivningen fra 2011 var for optimistisk i forhold til det samlede befolkningstal. Igen var fejlskønnet på ca. 150 borgere ud af en total på ca. 40.600.

Tabel 1: Befolkningsfremskrivninger fra foråret 2011 i forhold til den faktiske udvikling

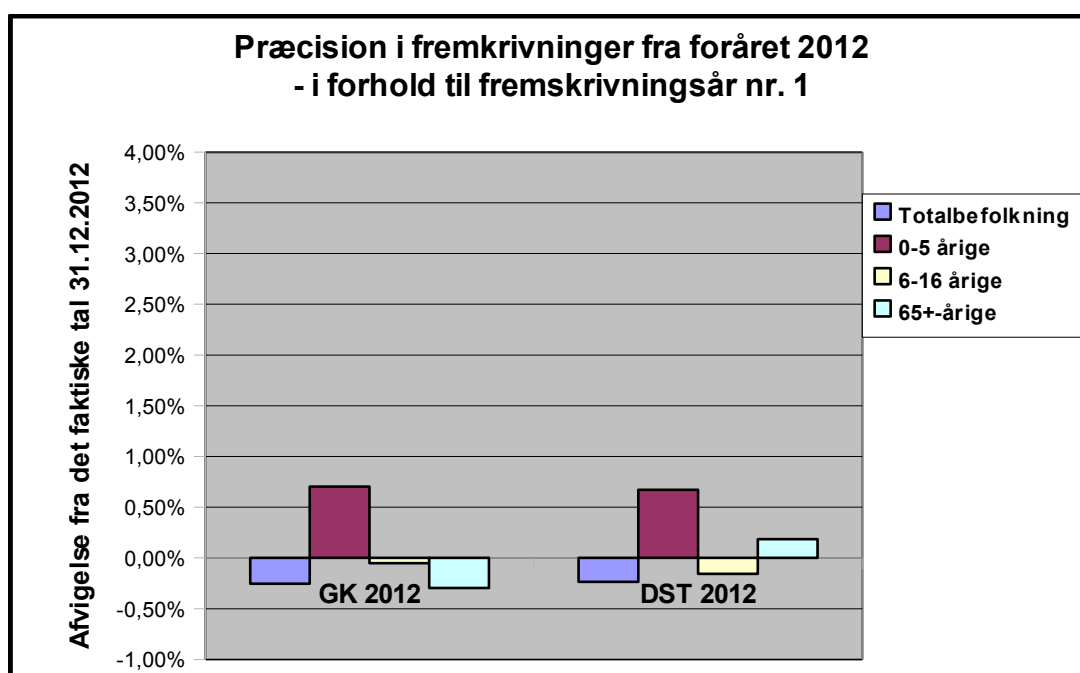
	Hovedtotalen		0-5-årige		6-16 årige		65+-årige	
	31.12.11	31.12.12	31.12.11	31.12.12	31.12.11	31.12.12	31.12.11	31.12.12
Faktiske tal	40.606	40.653	2.349	2.234	5.811	5.760	8.789	9.211
Gribskov Kommune 2011	40.764	40.805	2.374	2.282	5.836	5.796	8.786	9.152
Danmarks Statistik 2011	40.660	40.639	2.400	2.320	5.829	5.774	8.794	9.198

kilde: Befolkningsfremskrivning, Demografix samt DST for året 2011

På baggrund af erfaringerne fra 2011-fremskrivningen, blev forudsætningsernes udvikling justeret i 2012-fremskrivningen. Således blev der i befolkningsfremskrivningen 2012 arbejdet med en forudsætning om færre boliger end i befolkningsfremskrivningen 2011.

Ved årsskiftet 2012/13 har man kunnet konstatere, at befolkningsfremskrivningen 2012 har ramt lidt under den faktiske udvikling i det første fremskrivningsår. Noget af forklaringen kan findes i antallet af boliger, hvor der blev opført og nyindflyttet lidt flere end forventet, men også andre forhold som påvirker det faktiske antal borgere, kan have haft betydning. Afvigelserne ligger i 2012-fremskrivningen forholdsvis tæt på afvigelserne i Danmarks Statistik's fremskrivning.

Figur 2: Præcision i befolkningsfremskrivningerne fra 2012

kilde: Befolkningsfremskrivning, Demografix samt DST for året 2011

I tabel 2 fremgår det, at den faktiske afvigelse i 2012-fremskrivningens første år har været på ca. 100 borger på totalbefolkningen, mens afvigelsen for antallet af 0-5 årige har været 16 børn. For de 6-16 årige har afvigelsen være på 3 børn, mens afvigelsen for borgere over 65 år har været på 27.

Tabel 2: Befolkningsfremskrivninger fra foråret 2012 i forhold til den faktiske udvikling

	Hovedtotalen	0-5-årige	6-16 årige	65+-årige
	31.12.12	31.12.12	31.12.12	31.12.12
Faktiske tal	40.653	2.234	5.760	9.211
Gribskov Kommune 2012	40.550	2.250	5.757	9.184
Danmarks Statistik 2012	40.557	2.249	5.751	9.228

kilde: Befolkningsfremskrivning, Demografix samt DST for året 2012

Der arbejdes løbende med at forbedre træfsikkerheden for Gribskov Kommunes fremskrivningsmodel. I perioden mellem fremskrivningerne arbejdes der med en løbende opfølgning i forhold til at fange uventede udviklinger i forudsætningerne indenfor det første fremskrivningsår.

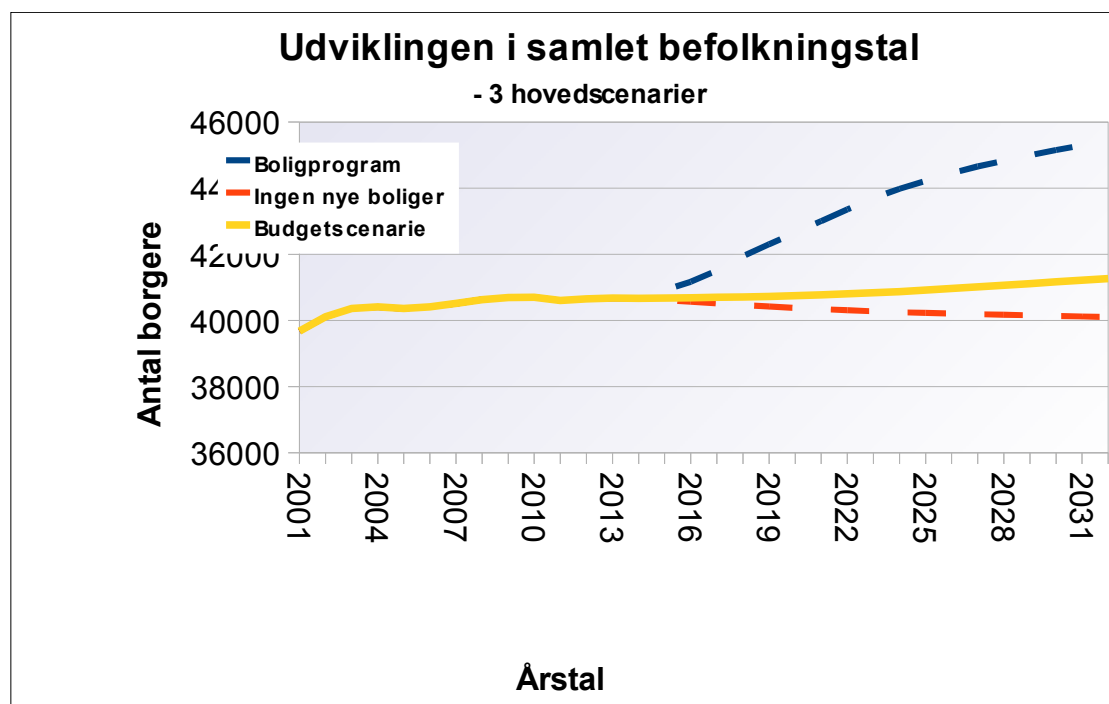
Befolkningsfremskrivningens scenarier

Rapporten behandler 3 hovedscenarier. Den "faktiske" udvikling vil med stor sandsynlighed placere sig mellem scenarie 1 og 3: Boligprogramscenariet og 0-boligs scenariet. Jo mere det lykkes at opføre og få indflyttet nye boliger, samt at få fyldt den eksisterende boligmasse ud, des nærmere vil man se den faktiske udvikling indfinde sig ved boligprogramscenariets forholdsvist markante vækst i det samlede antal borgere.

Befolkningsfaldscenariet er medtaget for at illustrere betydningen af boligudbygningen. Scenariet bliver særligt relevant at arbejde med, hvis man udarbejder analyser på lokalt niveau – fx analyser for et enkelt skoledistrikt eller en landsby. I disse tilfælde kan det have stor betydning, om der opføres blot få boliger.

Som ét blandt flere mulige mellemliggende scenarier placerer budgetscenariet sig mellem de 2 ydre-scenarier. Nedenfor er de tre scenarier vist i figur 3 på kommunalt niveau.

Figur 3: Befolkningsudviklingen i Gribskov Kommune 2001-2032

Kilde: Befolkningsfremskrivningen, Demografix

Figuren viser, at opførslen af nye boliger har meget stor betydning, hvis man forudsætter at de andre vigtige faktorer (fertiliteitsgrad, mortalitet, flytte-mønstre) fortsætter den udvikling, man historisk har kunnet iagttage. Således vil en udbygning med ca. 2500 boliger de næste 20 år resultere i en større befolkning, så der i år 2032 kan være over 45.000 borgere i Gribskov Kommune. Omvendt må man

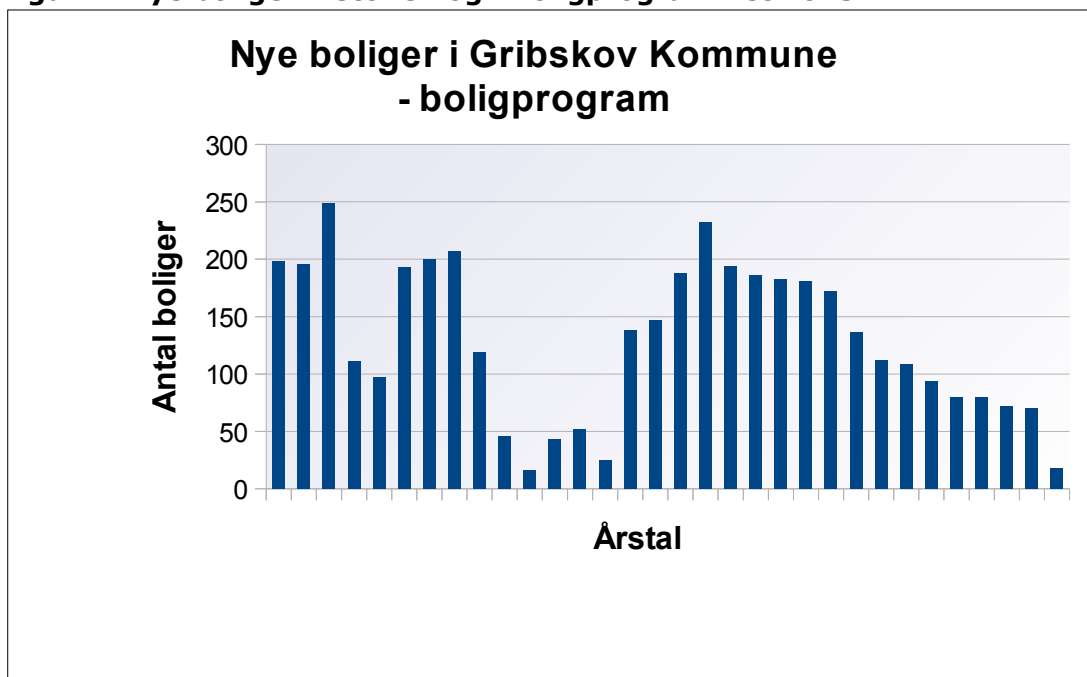
forvente en tilbagegang i befolkningen, så man i 2032 vil være ca. 40.000 borgere i Gribskov Kommune, hvis der ikke opføres nogen nye boliger. Budgetscenariet placerer sig forholdsvis tæt på 0-boligscenariet, hvilket skyldes en forudsætning om en behersket udbygningstakt i Gribskov Kommune med ca. 30 boliger om året.

De 2 ydre-scenarie giver tilsammen et stort udfaldsrum, hvor der er en forskel på ca. 5000 borgere på 20-årig sigt. På kort sigt kan boligudbygningen - eller manglen på samme - dog også betyde forholdsvis store forskelle i befolkningsudviklingsudviklingen. Dette på kommunalt niveau, men i endnu højere grad på lokalt niveau og for enkelte aldersgrupper. Det store udfaldsrum gør det vanskeligt, at træffe langsigtede beslutninger, med mindre man udarbejder yderligere analyser, efter den sammenhæng man ønsker at belyse mulige demografiske udviklinger for. Dette kunne fx være i forbindelse med lokale analyser som grundlag for arbejdet med skoledistrikter eller mulige scenarier for udviklingen af forsørgerudfordringen. Med andre ord vil man skulle arbejde forskelligt med talmaterialet, alt efter den sammenhæng det skal bruges.

Scenarie 1: Befolkningsstigning (Boligprogram)

Gribskov Kommune vil forventeligt opleve en kraftig befolkningsstigning de kommende 20 år – såfremt det lykkes at få opført og indflyttet ca. 2500 nye boliger. Som det fremgår af figur 4, arbejdes der i boligprogrammet med en afdæmpet forventning til antallet af nye boliger i 2013 og 2014. Derefter er der indlagt et stort antal nyopførte boliger hvert år frem til den sidste del af perioden, hvor antallet af nyopførte boliger pr. år vil være mindre. Det er meget vanskeligt at forudsige boligmarkedets udvikling, men med boligprogrammet er alle områder, hvor der i dag kan opføres et større antal boliger medtaget i et forholdsvis optimistisk syn på boligmarkedets udvikling.

Figur 4: Nye boliger historisk og i Boligprogrammet 2013

Kilde: Boligprogrammet for Gribskov Kommune 2013

Figuren viser den store mængde nye boliger, som blev indflyttet i perioden frem til 2009. Derudover viser figuren det store antal nye boliger, der er indlagt i boligprogrammet. Faktisk er der indlagt boliger svarende til, at udbygningen de kommende 20 år vil nå en hastighed svarende til boligudbygningen op til finanskrisen, hvor der i regionen og Gribskov Kommune blev opført et relativt stort antal nye boliger. Derudover illustrerer figuren faldet i indflytning i nye boliger, som fulgte finanskrisen.

I scenarie 1 – boligprogramscenariet - antages det, at det vil lykkes at få opført en stor mængde nye boliger, hvilket tydeligt vil kunne aflæses i den overordnede befolkningsudvikling samt i befolkningsudviklingen for de forskellige aldersgrupper. Tabel 3 viser udviklingen i nogle af de mest interessante aldersgrupper, hvis scenarie 1 udfolder sig de kommende år.

Tabel 3: Scenarie 1 - udvikling i aldersgrupper

Boligprogram Alder/år	Absolutte tal						Indekseret (2012 = 100)					
	2001	2012	2013	2016	2023	2032	2001	2012	2013	2016	2023	2032
0-5	2.880	2.234	2.153	2.103	2.324	2.332	129	100	96	94	104	104
6-16	5.721	5.760	5.674	5.487	5.226	5.341	99	100	99	95	91	93
17-29	4.293	4.142	4.189	4.229	4.475	4.274	104	100	101	102	108	103
30-60	19.076	16.867	16.702	16.582	16.846	16.214	113	100	99	98	100	96
61-65	2.414	3.154	3.067	2.970	3.372	3.622	77	100	97	94	107	115
66-80	4.141	7.058	7.424	8.110	8.890	9.485	59	100	105	115	126	134
81-85	661	820	827	960	1.512	1.981	81	100	101	117	184	242
85+	488	618	639	730	1.055	2.075	79	100	103	118	171	336
Total	39.674	40.653	40.676	41.173	43.701	45.325	98	100	100	101	107	111

Kilde: Befolkningsfremskrivningen, Demografix

Som det kan ses i tabel 3, er det ikke alle aldersgrupper, som vil opleve en stigning i antallet af borgere. Såfremt den store boligudbygning gennemføres vil man således stadig opleve et fald i antallet af 6-16 årige, mens antallet af ældre borgere vil stige kraftigt. Hvis man ser nærmere på forskellige områder i Gribskov Kommune i tabel 4, kan man se, at befolkningsudviklingen ikke kan forventes at følge de samme mønstre i alle områder. Således vil man kunne forvente en befolkningsstigning i kommunecentrene, lokalcentrene samt sommerhusområderne, mens andre områder må forventes at opleve et befolkningsfald. Det skal nævnes, at befolkningsudviklingen i sommerhusområderne kan være vanskelig at fremskrive, da udviklingen her er særligt påvirket af lovgivning m.v.

Tabel 4: Scenarie 1 – udviklingen i forskellige områder

Boligprogram Område/år	Absolutte tal						Indekseret (2012 = 100)					
	2001	2012	2013	2016	2023	2032	2001	2012	2013	2016	2023	2032
Ukendt adresse	127	74	77	81	81	81	172	100	104	109	110	109
Kommunecenter	15.650	17.348	17.373	17.729	19.757	20.839	90	100	100	102	114	120
Landområde	5.079	4.821	4.792	4.701	4.482	4.263	105	100	99	98	93	88
Landsby	3.622	3.568	3.551	3.510	3.442	3.403	102	100	100	98	96	95
Lokalcenter	8.683	8.655	8.622	8.671	8.901	8.987	100	100	100	100	103	104
Sommerhusområde	6.513	6.187	6.262	6.481	7.038	7.752	105	100	101	105	114	125
Total	39.674	40.653	40.676	41.173	43.701	45.325	97,59	100	100	101	107	111

Kilde: Befolkningsfremskrivningen, Demografix

Sammenfatning

Scenarie 1 viser en befolkningsstigning, som dog ikke gælder alle aldersgrupper og alle områder. Befolkningsvæksten kan kun forventes at indtræffe i det viste omfang, hvis boligprogrammet gennemføres. Boligprogrammet bygger på en forholdsvis optimistisk antagelse om, at der allerede fra 2015 bygges boliger i nogenlunde samme takt som op til finanskrisen.

Scenarie 2: Svag befolkningsstigning (Budgetscenariet)

Gribskov Kommunes budget udarbejdes bl.a. på baggrund af det talmateriale, som dannes i forbindelse med befolkningsfremskrivningen. Derfor er der udarbejdet et særligt budgetscenarie. Dette scenarie falder indenfor de to ydre scenarier for en befolkningsudvikling i Gribskov Kommune de kommende 20 år. I Befolkningsfremskrivningen 2013 tager budgetscenariet udgangspunkt i boligprogrammet de første 2 år, som er afdæmpet i forventningerne til boligudbygningen. Fra 2015 indlægges en forventning om 30 boliger pr. år, som fordeles efter samme fordelingsnøgle som i boligprogrammet. På denne måde kan man sige, at budgetscenariet tager udgangspunkt i boligprogrammet, men antallet af boliger fra 2015 er på et noget lavere niveau. Budgetscenariet i Befolkningsfremskrivningen 2013 er altså dannet ud fra følgende metode:

- **De to første år** bygger på en selvstændig vurdering til boligudbygningen i Gribskov Kommune svarende til boligprogrammets første 2 år.
- **De efterfølgende 18 år** dannes ved at tage udgangspunkt i de sidste 2 års boligudbygning (2011 og 2012) og derefter indlægge et antal boliger, som ligger svagt over dette niveau. I befolkningsfremskrivningen 2013 er der således indlagt en forventning om 30 nye boliger pr. år fra 2015

Budgetscenariet indeholder - ligesom de 2 andre scenarier - en usikkerhed som stiger, jo længere frem i fremskrivningsperioden man fokuserer. Usikkerheden bør behandles i relation til det emne, man arbejder med. Når usikkerheden skal beskrives er det relevant at sammenligne med de 2 andre hovedscenarier beskrevet i dette notat. Nedenfor gennemgås de væsentligste tendenser i budgetscenariet.

Tabel 5: Scenarie 2 - udviklingen i forskellige aldersgrupper

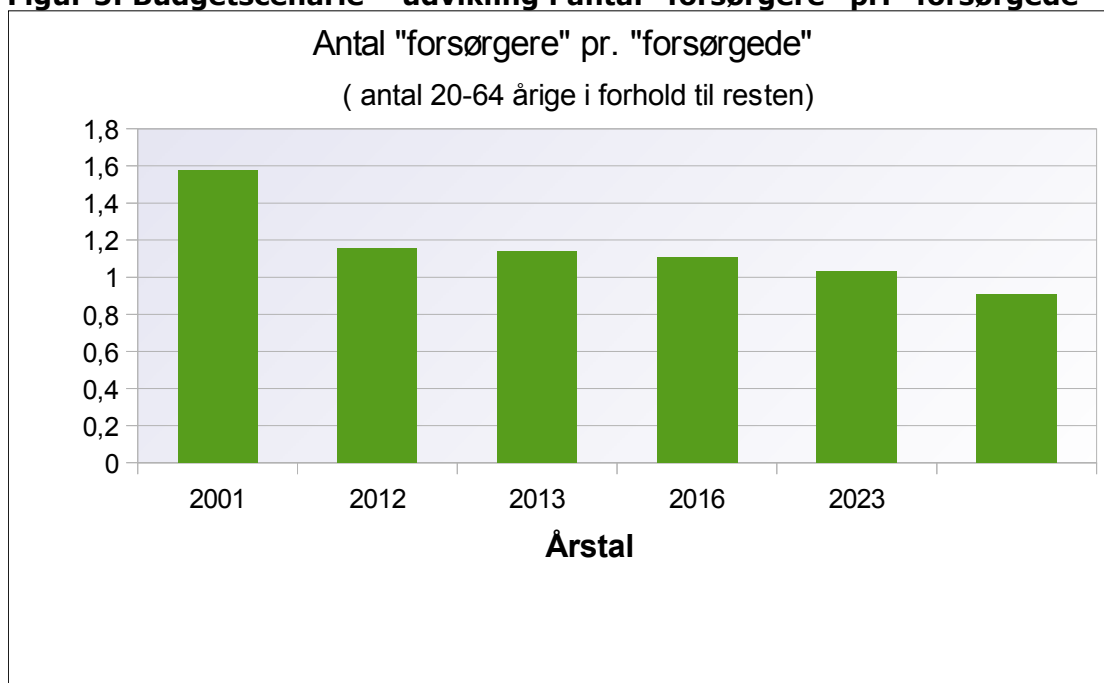
Budgetscenariet	Absolutte tal						Indekseret (2012 = 100)					
	2001	2012	2013	2016	2023	2032	2001	2012	2013	2016	2023	2032
Alder/år												
0-5	2.880	2.234	2.153	2.046	2.023	2.055	129	100	96	92	91	92
6-16	5.721	5.760	5.674	5.425	4.786	4.645	99	100	99	94	83	81
17-29	4.293	4.142	4.189	4.128	4.073	3.848	104	100	101	100	98	93
30-60	19.076	16.867	16.702	16.372	15.536	14.416	113	100	99	97	92	85
61-65	2.414	3.154	3.067	2.948	3.230	3.380	77	100	97	93	102	107
66-80	4.141	7.058	7.424	8.085	8.658	8.970	59	100	105	115	123	127
81-85	661	820	827	958	1.493	1.923	81	100	101	117	182	234
85+	488	618	639	728	1.036	2.034	79	100	103	118	168	329
Total	39.674	40.606	40.583	40.539	40.620	40.941	98	100	100	100	100	101

Kilde: Befolkningsfremskrivningen, Demografix

Ovenfor beskriver Tabel 5 befolkningsudviklingen for flere aldersgrupper. I forhold til boligprogramscenariet er der tale om væsentligt færre under 66 år i budgetscenariet, mens stigningen af ældre er på samme høje niveau.

Aldersgrupper kan også opdeles på en anden måde, så forventninger ift. forholdet mellem ikke-beskæftigede og beskæftigede kan illustreres. Nedenfor skitserer Figur 5, hvordan dette forhold vil udvikle sig, hvis den faktiske udvikling følger budgetscenariet. Figuren viser antallet af 20-64 årige ("forsørgere") i forhold til de resterende aldersgrupper ("forsørgede"). Fremstillingen kan med rette kritiseres for ikke at tage højde for en række aspekter, der nuancerer billedet. Figuren er dog medtaget, da den giver et brugbart "billede" på den udfordring Gribskov Kommune, Danmark og for så vist store dele af Europa står midt i, og som vil være en udfordring at håndtere de næste mange år.

Figur 5: Budgetscenarie – udvikling i antal "forsørgere" pr. "forsørgede"

Kilde: Befolkningsfremskrivningen, Demografix

I budgetscenariet tager befolkningsudviklingen en anden form end man kunne se i boligprogramscenariet. I dette scenarie vil lokalcentrene således have en svag befolkningstilbagegang, mens stigningen i befolkningen i kommune-centrene vil være mindre end i boligprogramscenariet.

Tabel 6: Scenarie 2 - udviklingen i forskellige områder

Budgetscenariet	Absolutte tal						Indekseret (2012 = 100)					
	2001	2012	2013	2016	2023	2032	2001	2012	2013	2016	2023	2032
Område/år												
Ukendt adresse	127	74	77	81	83	82	172	100	104	109	112	111
Kommune-center	15.650	17.348	17.373	17.380	17.552	18.046	90	100	100	100	101	104
Landområde	5.079	4.821	4.792	4.703	4.474	4.148	105	100	99	98	93	86
Landsby	3.622	3.568	3.551	3.508	3.415	3.295	102	100	100	98	96	92
Lokalcenter	8.683	8.655	8.622	8.535	8.305	8.075	100	100	100	99	96	93
Sommerhusområde	6.513	6.187	6.262	6.482	7.007	7.625	105	100	101	105	113	123
Total	39.674	40.653	40.676	40.689	40.836	41.270	97,59	100	100	100	100	102

Kilde: Befolkningsfremskrivningen, Demografix

Sammenfatning

Scenarie 2 - budgetscaenariet – viser, at antallet af nye boliger har stor betydning, hvis man ønsker at opnå vækst i den yngre del af befolkningen. Budgetscaenariet har en indbygget forventning om ca. 30 boliger pr. år, hvilket giver en befolkningsudvikling, som i forhold til det samlede indbyggertal er forholdsvis stabilt, men som for de enkelte aldersgrupper indeholder store forskydninger. Således kan man forvente færre børn og unge samt 30-60 årige i dette scenarie, mens antallet af borgere over 60 år vil stige kraftigt. Særligt gruppen af borgere over 85 år vil – også i dette scenarie – stige markant i forhold til antallet i denne aldersgruppe i dag.

Scenarie 3: Befolkningsfald (Ingen nye boliger fra 2015)

Scenarie 3 viser, at antallet af borgere i Gribskov Kommune med stor sandsynlighed vil falde, såfremt der ikke opføres nye boliger fra 2015. Hvor stort faldet vil blive, vil også være afhængigt af de andre forudsætnings udvikling – fx antallet af nyfødte eller udviklingen i flyttebalancen. At dette scenarie udfolder sig i virkeligheden er usandsynligt, da man næppe vil se, at boligudbygningen går helt i stå. Således blev der fx indflyttet 20 nye boliger i 2011 og 43 nye boliger i 2012, hvoraf de 18 dog var ældreboliger.

Scenarie 3 er medtaget af flere årsager. For det første illustreres betydningen af en fortsat udbygning med familieegnedede boliger. For det andet fungerer scenariet som et "minimum"-scenarie, der kan bruges i sektoranalyser eller lokale analyser, hvor enkelte byudviklingsprojekter kan have stor betydning for udviklingen. Dette dog med øje for at en overraskende udvikling i andre forudsætnings end boligudbygningen kan påvirke scenariet i en yderligere nedadgående retning.

Tabel 7: Scenarie 3 - udviklingen i forskellige aldersgrupper

0-boliger Alder/år	Absolutte tal						Indekseret (2012 = 100)					
	2001	2012	2013	2016	2023	2032	2001	2012	2013	2016	2023	2032
0-5	2.880	2.234	2.153	2.032	1.966	1.960	129	100	96	91	88	88
6-16	5.721	5.760	5.674	5.409	4.700	4.455	99	100	99	94	82	77
17-29	4.293	4.142	4.189	4.103	3.995	3.708	104	100	101	99	96	90
30-60	19.076	16.867	16.702	16.319	15.281	13.895	113	100	99	97	91	82
61-65	2.414	3.154	3.067	2.942	3.202	3.314	77	100	97	93	102	105
66-80	4.141	7.058	7.424	8.078	8.612	8.841	59	100	105	114	122	125
81-85	661	820	827	957	1.489	1.909	81	100	101	117	182	233
85+	488	618	639	727	1.032	2.023	79	100	103	118	167	327
Total	39.674	40.653	40.676	40.567	40.278	40.106	98	100	100	100	99	99

Kilde: Befolkningsfremskrivningen, Demografix

Som man kan se i tabel 7, vil antallet af børn og unge forventeligt fortsætte sit fald, hvis det ikke lykkes at opføre nye boliger. Antallet af ældre borgere vil stige kraftigt i dette scenarie, som det også er tilfældet i de to andre scenarier.

Hvis man ser nærmere på udviklingen i de enkelte geografiske områder af Gribskov Kommune, kan man se, at en manglende boligudbygning først og fremmest vil have betydning i de områder, hvor de store byudviklingsområder er placeret. Alle områder – bortset fra sommerhusområderne – vil således kunne forvente tilbagegang i antallet af borgere i dette scenarie, hvilket fremgår af tabel 8.

Tabel 8: Scenarie 3 - udviklingen i forskellige områder

0-boliger	Absolutte tal						Indekseret (2012 = 100)					
	2001	2012	2013	2016	2023	2032	2001	2012	2013	2016	2023	2032
Område/år												
Ukendt adresse	127	74	77	81	83	82	172	100	104	110	112	111
Kommunecenter	15.650	17.348	17.373	17.285	17.092	17.128	90	100	100	100	99	99
Landområde	5.079	4.821	4.792	4.707	4.484	4.159	105	100	99	98	93	86
Landsby	3.622	3.568	3.551	3.511	3.422	3.304	102	100	100	98	96	93
Lokalcenter	8.683	8.655	8.622	8.500	8.188	7.822	100	100	100	98	95	90
Sommerhusområde	6.513	6.187	6.262	6.483	7.009	7.612	105	100	101	105	113	123
Total	39.674	40.653	40.676	40.567	40.278	40.106	97,59	100	100	100	99	99

Kilde: Befolkningsfremskrivningen, Demografix

Sammenfatning

Scenarie 3 viser, at befolkningsudviklingen i Gribskov Kommune vil være meget påvirket af antallet af nye boliger, der indflyttes i de kommende år. Antallet af børn og unge samt borgere mellem 30-60 år vil i dette 0-boligscenarie falde kraftigt, mens den ældre del af befolkningen vil vokse i nogenlunde samme takt som i scenarie 1 og 2.

3 spørgsmål til metoden

Hvor stor er usikkerheden omkring tallene?

Befolkningsfremskrivninger hviler som beskrevet på mange interagerende forudsætninger, hvilket naturligt giver en usikkerhed i fremskrivningerne. Dette kan formuleres kort: jo længere man kigger fremad – des mere relativ usikkerhed, og jo mere detaljeret man analyserer – des mere relativ usikkerhed vil der være i fremskrivningerne. Fx vil forudsigelserne af alle 6-16 årige i Gribskov Kommune alt andet lige have en mindre relativ (procentuel) afvigelse fra den faktiske udvikling, end antallet af 6-10 årige, som dog igen vil være mere præcis end forudsigelserne for denne aldersgruppe for enkelte skoledistrikter osv. Netop pga. denne uundgåelige usikkerhed arbejdes der i denne rapport med flere forskellige scenarier, der tydeliggør, hvor man kan påvirke forudsætningerne i en ønsket retning.

Hvordan arbejdes der med andre forudsætninger end antallet af nye boliger?

Hvert år når befolkningsfremskrivningen udarbejdes analyserer forudsigelser fra den foregående fremskrivning. Hvis det ser ud til, at der skydes *systematisk* ved siden af den faktiske udvikling, undersøges mulighederne for at justere på nogle af de "knapper", der kan skrues på. De sidste år har man fx kunnet se anderledes "mønstre" end under højkonjunkturen, hvilket har gjort, at vi i de sidste års fremskrivning har vægtet årene fra 2008 og frem højt. På denne måde arbejder vi også med andre forudsætninger end boliger, men der laves ikke flere scenarier for disse.

Hvordan kan man forudsige indflytningen i nye boliger?

Vi ved ikke præcist, hvor mange borgere og hvilken aldersgruppe, der vil flytte ind i nye boliger eller for så vidt i den eksisterende boligmasse, hvor beboerne også flytter fra og nye kommer til. I lighed med de andre forudsætninger, må vi derfor forsøge at give et bud på antallet og typen af boliger de kommende 20 år.

Dette gøres ud fra kommuneplanen og administrationens estimater omkring antallet og typer af boliger, man kan forvente i et givent område. I sidste ende er det politikerne, der giver rammer for dette via lokalplaner, og derfor justeres vores forudsigelser løbende. I forhold til at vurdere indflytningen i de nye boliger arbejder vi med de såkaldte "indflytnings-profiler". I de huse vi planlægger for, har vi således beregninger, som viser hvordan sådanne boliger historisk har været indflyttet. Disse beregninger giver os en fordeling af tilflyttere, som vi forfiner i forhold til kommende nye boliger. Fx har vi tilføjet en ekstra kategori af huse - "store rækkehuse", da vi har kunnet konstatere, at nye rækkehuse de senere år er vokset i størrelse, og derfor er blevet mere attraktive for børnefamilier. Dette ville vi ikke "fange", hvis vi havde beholdt den gamle indflytnings-profil for rækkehuse.